

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยความร่วมมือของชุมชน
ผู้วิจัย	พระครูสมุทรวิรากรณ์
กรรมการควบคุม	อาจารย์ ดร.วิศนี ศิลตระกุล อาจารย์ ดร.มารีสา โทเศยะ โยธิน
ปริญญา	ศศ.ม สาขาวิชา วัฒนธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่พิมพ์ 2552

บทคัดย่อ

การท่องเที่ยวในปัจจุบันสามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยในระดับสูงเป็นอันดับแรกของประเทศ การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ ศึกษาประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอำเภอพระสมุทรเจดีย์จังหวัดสมุทรปราการ ศึกษาศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ และเพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยความร่วมมือของชุมชนจังหวัดสมุทรปราการ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 118 คน ประกอบด้วยกลุ่มผู้รู้ กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง และผู้ให้ข้อมูลทั่วไป เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต การสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือข้อมูลแบบสามเส้า วิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นสำคัญ และเสนอผลการศึกษาโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า จังหวัดสมุทรปราการเป็นจังหวัดที่มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ เพราะเป็นเมืองหน้าด่านในอดีต สมัยสงครามโลกครั้งที่สอง จังหวัดสมุทรปราการหรือเมืองปากน้ำต้องคอยรับไหล่พลที่ยกกำลังขึ้นบกที่นี่ ปัจจุบันเมืองปากน้ำพัฒนาจากเมืองหน้าด่านมาเป็นเมืองที่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ทำให้มีการสร้างถนนหนทางมีการพัฒนาระบบการขนส่งให้ทันสมัยเพื่อรองรับกับความเจริญเติบโตของบ้านเมือง เมื่อจำนวนประชากรมากขึ้นวิถีชีวิตคนในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านวิถีชีวิต วัฒนธรรม การศึกษา การจ้างแรงงาน และระบบเศรษฐกิจรวมทั้ง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดสมุทรปราการ

ด้านศักยภาพการท่องเที่ยวของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ นั้นมีศักยภาพหลายด้านเช่นทรัพยากรทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นเองคือแม่น้ำเจ้าพระยาที่ไหลออก บริเวณปากอ่าวไทยซึ่งเป็นแหล่งค้าขาย และการทำนากักพิงของพ่อค้าวานิช และยกพลขึ้นบกของทหารในอดีต ปัจจุบันเป็นแหล่งมีเรือที่ให้บริการในการจัดนักท่องเที่ยวนำมาศึกษาสภาพวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งทำ

การเกษตรทั้งการทำสวนผลไม้ การทำการประมงชายฝั่งซึ่งเหมาะสำหรับการท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างยั่งยืน การคมนาคมในอำเภอพระสมุทรเจดีย์มีความสะดวก เพราะสามารถเดินทางได้ทั้งทางบกและทางน้ำ ทางบกก่อนข้างสะดวกเพราะใกล้กับเมืองหลวงใช้เวลาเดินทางแค่ 20 นาที และการเดินทางเรือก็สะดวก เพราะมีเส้นทางที่มาได้หลายทาง ทั้งจากภาคใต้ ภาคตะวันออก ก็มีเรือมาเช่นกัน ศักยภาพด้าน สถาปัตยกรรมก็มีหลายที่มีทั้งศาสนสถาน ศิลปกรรม และโบราณสถานจำนวนมาก มีสินค้าที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก ตลาด ชุมชนมีความเข้มแข็ง สมควรที่นักท่องเที่ยวควรมาทักเรียนอย่างยั่งยืน

แนวทางการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของอำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการนั้น จำเป็นจะต้องพัฒนาให้เป็นระบบ ก็คือ มีการวางแผนในเรื่องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบุคลากรให้มีความพร้อม การพัฒนาเรื่องการสัญจร และการวางแผนพัฒนาเรื่องการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ เช่นมีการใช้สื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดทั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ มีการพัฒนาป้ายบอกทาง รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง การพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว โดยทุกฝ่ายจำเป็นต้องหันหน้าเข้าหาหรือกันเรื่องความพร้อมของแต่ละตำบล เรื่องการจัดบุคลากรให้มีความพร้อม ทั้งมีหลักสูตร ระบบการสัญจรทั้งทางน้ำและทางบก การบริหาร ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน การพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวแบบวันเดียว เพื่อสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ที่ไม่ต้องการพักแรม การจัดการเที่ยวแบบโฮมสเตย์ คือมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการ บรรยากาศความเป็นส่วนตัวแบบธรรมชาติ สำหรับแนวทางที่จะสร้างให้การท่องเที่ยวในชุมชนมี ศักยภาพอย่างสูง และการจัดการการท่องเที่ยวแบบรายเดือนเพื่อเป็นอีกหนึ่งแนวทางของการพัฒนา ศักยภาพด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพสำหรับผู้ที่ต้องการมาสัมผัสชีวิตแต่ละเดือน ต้องอยู่ที่ชุมชน และการมีส่วนร่วมของชุมชน และการพัฒนาศักยภาพของชุมชน ให้เอื้อต่อชุมชนนั่นเอง

โดยสรุป จากการศึกษาการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ของอำเภอ พระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ทำให้ได้ทราบว่า การท่องเที่ยว จะมีประสิทธิภาพต้องอยู่ที่ชุมชนและการมีส่วนร่วมของชุมชน จะเป็นพัฒนา ศักยภาพของชุมชนให้เกิด ประสิทธิภาพและเอื้อประโยชน์ให้แก่ชุมชนนั่นเอง

TITLE The Development of Cultural Tourism with Local Community's
Participation of Phra Samut Chedi District in
Samut Prakan Province

AUTHOR Phrakru Samutweeraporn

ADVISORS Dr. Wisanee Siltragool, Dr. Marisa Kosaeiyayothin

DEGREE M.A. **MAJOR** Science Cultures

UNIVERSITY Mahasarakham University **DATE** 2009

ABSTRACT

At present, it can be clearly seen that tourism is the largest scale of economic sectors for increasing income to Thailand. The objective of this research is to study the history of cultural tourism both in the present and in the past time of Phra Samut Chedi district, Samut Prakan Province and to study potential ability of cultural tourism management for local communities in the province and studying the way of cultural tourism management with local communities' participation. The research is conducted by means of a Qualitative Research, consisting of 118 persons. They are from different groups such as educated people, concerned parties and informative persons. Data are gathered by means of exploration, interview, observation, group-discussion and action seminar. Its reliability is checked by the triangulation technique. The result is presented by means of an de description analysis.

The major finding reveals that Samut Prakan is a very interesting province. It used to be a city responsible for protecting the capital city during the world war II. Navy of enemies was thwarted in attacking the capital by army of the province. It is known as "an estuary city" by another name. It, nowadays, has been developed from "protecting city or Muang Na Dan" to industrial city with the biggest number of factories in Thailand. As a result, transportation is improved to support modernization. When population increase in number, their ways of life and living condition have been continuously changed. Moreover, culture, education, employment, economic system and cultural tourist sites have been changed unavoidably.

There are many strong points of tourist sites of Phra Samut Chedi district, Samut Prakan province. The province located along the Chao Phraya river flowing to the gulf of Thailand which, in the past, was an area of trading, staying of merchants and going ashore of soldiers. At the present time, there is boat-service for cultural education tour. There are many tourist sites with agricultural areas and coastal fisheries that are worthwhile to be “agricultural tourist sites”. Transportation in the district is very convenient because people can get there both by land and by water ways. It takes about 20 minutes from the capital. Navigation is also convenient because it can navigate both from the East and the South. In terms of art, there are plenty of ancient buildings consisting of religious sites and artistic works. In addition, there are many souvenir shops distributing various famous products. OTOP products are distributed in the area as well in order to stimulate local economy.

The way of potential development of cultural tourism management of Phra Samut Chedi district, Samut Prakan province should be systematically developed. Development of tourist sites should be planned, improving human resource, transportation, tourism promotion, public relation and continuation of tourism activity. Potential development of tourism management should be co-operated from all concerned parties. They should integrate all tourist sites to benefit all sub-districts in the district, providing tour guides, transportation both by land and water to run their objective to the same direction. One – day trip should be put into the schedule of tourism plan to attract more tourists. Home-stay trip or trip with staying overnight in natural environment is a good alternative for tourists who want to spend private life. And monthly travelling schedule is a way to be considered as potential development of tourism management. Local communities’ participation is an important point to indicate potential ability of cultural tourism management.

In conclusion, the study of potential development of cultural tourism, Phra Samut Chedi district, Samut Prakan province with local communities’ participation indicates that tourism will be efficiently achieved or not depends mainly on local participation. Local participation is potential and efficient development and benefits the community itself.

